

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Joniškio psichikos sveikatos centro direktoriaus

2025 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. V- 4

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS JONIŠKIO PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRO
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos Joniškio psichikos sveikatos centro (toliau – Centras) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo nutraukimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau- ASPP) teikimo pacientui, besielgiančiam nederamai ir nepagarbiai arba kurio veiksmai kelia grėsmę Centro sveikatos priežiūros specialisto (ės) ir (ar) kito (-ų) darbuotojo, ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, nepradėjimo, atsisakymo teikti paslaugas, laikino paslaugų teikimo sustabdymo ir nutraukimo tvarką bei sąlygas. Tvarkos aprašas taip reglamentuoja sveikatos priežiūros specialistų ar kitų Centro darbuotojų veiksmus esant šioms aplinkybėms.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo 12 straipsnio 9 dalimi.

3. Pacientui gali būti atsisakoma teikti paslaugas arba paslaugų teikimas gali būti nutraukiamas šiais atvejais:

3.1. paciento veiksmai kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;

3.2. pacientas nederamu ir nepagarbiu elgesiu žemina Centro sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą ir tai trukdo teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas jam ir (ar) kitiems pacientams;

3.3. paslaugų teikimas prieštarauja asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principams, jei pacientas nevykdo savo pareigų, tuo sukeldamas grėsmę savo ir kitų pacientų sveikatai ir gyvybei, arba trukdo jiems gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas. Gydytojas negali atsisakyti gydyti paciento, kai turi būti teikiama būtinoji medicinos pagalba.

4. Kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti paslaugų arba sustabdyti jų teikimą galima tik tuo atveju, kai pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės grėsmei pašalinti arba kai tokių galimybių nėra. Pašalinus grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba pradedama teikti arba tęsiama nedelsiant.

**II SKYRIUS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO SĄLYGOS**

5. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo požymiai:

5.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai;

5.2. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

5.3. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;

5.4. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;

5.5. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir (arba) vykdomomis funkcijomis;

5.6. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

5.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.

6. Paciento elgesio, keliančio grėsmę asmens (sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo, paciento) sveikatai ar gyvybei, atpažinimo požymiai:

6.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti;

6.2. pacientas grasina suduoti, susidoroti, užmušti ar pan.;

6.3. pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet kokį daiktą, kuris gali būti panaudotas kaip ginklas;

6.4. pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

7. Atsisakymo teikti paslaugas ar paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

7.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

7.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

7.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį ir elgtis deramai bei pagarbiai;

7.4. pacientas nenutraukia savo nederamo elgesio po įspėjimo dėl paslaugų teikimo nutraukimo.

III SKYRIUS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMAI

8. Pagal Tvarkos aprašo 5 ir 6 punktus, paslaugų teikimo metu identifikavus nederamą paciento elgesį ar paciento veiksmus, keliančius grėsmę sveikatai ar gyvybei, atliekami šie veiksmai:

8.1. jei paciento elgesys kelia grėsmę, sveikatos priežiūros specialistas nepradeda teikti arba sustabdo paslaugų teikimą ir šalina grėsmę. Specialistas kviečia į pagalbą kitus sveikatos priežiūros specialistus, darbuotojus ir (ar) policiją, atsižvelgiant į poreikį ir galimybes;

8.2. pašalinus grėsmę, tačiau išliekant paciento nederamam elgesiui, sveikatos priežiūros specialistas įvertina paciento atvykimo (siuntimo) aplinkybes bei sveikatos būklę ir priima sprendimą dėl paslaugų teikimo, vadovaudamasis toliau aprašyta seka;

8.3. jei paciento nederamas elgesys nekelia grėsmės arba grėsmė pašalinta, atliekami šie veiksmai:

8.3.1. jei paciento nederamą elgesį lėmė jo sveikatos būklė ir (ar) pacientui reikalinga būtinoji medicinos pagalba, pacientui nedelsiant teikiamos arba tęsiamos reikalingos paslaugos;

8.3.2. jei paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės ir (ar) nėra būtinosios medicinos pagalbos poreikio, paciento paprašoma nutraukti nederamą elgesį. Jei po prašymo pacientas nutraukia nederamą elgesį, jam teikiamos paslaugos. Pacientui nenutraukus nederamą elgesį, jis įspėjamas, kad paslaugų teikimas dėl nederamo elgesio bus nutraukiamas. Jei po įspėjimo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis informuojamas, kad paslaugų teikimas yra nutraukiamas ir norėdamas gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas turi registruotis iš naujo teisės aktų nustatyta tvarka, arba kreiptis į kitą gydymo įstaigą.

8.4. Nutraukus paslaugų teikimą dėl nederamo ar grėsmę keliančio paciento elgesio, sveikatos priežiūros specialistas paciento medicinos dokumentuose pažymi, kad paslaugų teikimas buvo nepradėtas arba nutrauktas dėl paciento neteisėtų veiksmų ir juos motyvuotai aprašo (nurodo įvykio liudytojus, kitas aplinkybes), įrašant „Paslaugų teikimas nutrauktas vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo 12 straipsnio 9 dalimi“, taip pat nurodo, kad pacientas informuotas apie galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas registruodamasis jai iš naujo arba kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsios medicinos pagalbos atvejus) teisės aktų nustatyta tvarka ir registruoja nepageidaujamą įvykį.

8.5. Atsisakius teikti paslaugas arba nutraukus jų teikimą, sveikatos priežiūros specialistas ar kitas darbuotojas pacientui nurodo išvykti iš Centro. Jei pacientas atsisako išvykti, kviečiama policija. Pacientas informuojamas apie policijos pareigūnų iškvietimą.

8.6. Apie paslaugų teikimo nutraukimą dėl nederamo ir (ar) grėsmę keliančio paciento elgesio nedelsiant informuoja Centro direktorių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Tvarkos aprašas taikomas Joniškio psichikos sveikatos centre.

10. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatyta tvarka.

11. Tvarkos aprašu vadovaujamas tiek, kiek jis neprieštaruoja Lietuvos Respublikos teisės aktams.
